

1999'da deprem sonrası sorunumuz arama kurtarma çalışmaları için ekip ve ekipman eksikliydi. 2023'te ise ekipman vardı ama ekipleri hedefe yöneltecek yönetim altyapısı çalışmıyordu.

Deprem yardım malzemesi için bu kez depo vardı, düşünülmüştü ama depo yönetimi kabiliyeti yoktu.

Güven SAK

Kasım 2024, TEPAV için uluslararası iş birliklerinin, sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin ve kritik küresel meselelerin ele alındığı verimli bir ay oldu.

Bu ayın öne çıkan etkinliklerinden biri, 9. Kent Araştırmaları Kongresi'ydı. "Dirençli Kentler ve Toplum" teması altında, iklim krizi, afet yönetimi ve kentsel dayanıklılık gibi kritik konular masaya yatırıldı. Ayrıca, TEPAV uzmanları, deprem sonrası ekonomik toparlanma sürecine yönelik çözüm önerilerini tartışmak üzere Gaziantep'te Türk-Alman iş dünyasıyla bir araya geldi.

Hindistan'da düzenlenen uluslararası etkinliklerde ise, TEPAV, denizcilik sektörü ve küresel ticaret altyapısının geleceği hakkında katkılarda bulundu. Yeni Delhi'deki Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri Forumu'nda, toplumsal cinsiyet eşitliği ve karbon düzenlemesi gibi konularda Türkiye'nin deneyimlerini dünya ile paylaştı.

Rio de Janeiro'daki T20 Zirvesi'ne katılım, TEPAV'ın küresel sürdürülebilirlik ve ticaretin geleceğine dair önerilerini ortaya koymasına olanak sağladı. Kasım ayında düzenlenen diğer önemli toplantılar, hukuk reformu ve Türkiye'nin adalet sistemindeki güncel sorunlara dair derinlemesine tartışmalar oldu.

Ayrıca, TEPAV'ın Kasım ayında yayınladığı raporlar, Türkiye ve küresel ekonomi için kritik analizler sunarak önemli bulgulara ışık tuttu. Ekim Ayı Bütçe Sonuçları raporunda, 2024 yılı maliye politikasına dair soru işaretleri gündeme taşındı. G20 Zirvesi Brezilya'da Tamamlandı başlıklı değerlendirmede, zirveden çıkan sonuçların dünya ekonomisine etkileri derinlemesine incelendi. İklim Değişikliği, Su Kaynaklarının Kullanımı ve Kentleşme Pratikleri Üzerine Düşünceler başlıklı politika notu, sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşılmasında çevresel faktörlerin kritik öneme sahip olduğunu vurguladı. Bir Asgari Ücret Hikayesi: Endeksleyelim Ama Neye? başlıklı rapor, Türkiye'nin asgari ücret politikalarını ve ekonomik refah düzeyini analiz ederek, ücret politikalarında yapılması gereken reformları ortaya koydu. Elektronik Seçim Sistemi: Türkiye İçin Bir Değerlendirme adlı değerlendirme, Türkiye'de seçim süreçlerinin dijitalleşmesini ve bunun getireceği olası avantajları ele aldı. Eurofighter Jetleri Kapsamlı Bir Savunma İş Birliğinin Habercisi mi? başlıklı rapor ise, Türkiye'nin savunma sanayiinde atacağı adımlar ve Eurofighter jetleri ile ilgili olası iş birliklerini inceledi.

Tüm bunlar ve daha fazlasını Kasım 2024 Bültenimizde bulabilirsiniz.

Yazının devamı ikinci sayfada

TEPAV, Hindistan'daki Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri Forumu'na katıldı

Düşünce Kuruluşları Rio'da toplandı: TEPAV'dan sürdürülebilirlik ve ticaret vurgusu

İkinci Trump döneminin Avrupa Birliği üzerindeki olası etkileri

9. Kent Araştırmaları Kongresi dirençli kentler için çözüm aradı

Bu yıl “Dirençli Kentler ve Toplum” temasıyla düzenlenen 9. Kent Araştırmaları Kongresi’nde Türkiye’nin dört bir yanından araştırmacılar, iklim krizi, afet yönetimi ve kentsel dayanıklılık gibi kritik konuları tartışarak çözüm önerilerini paylaştı.

9. Kent Araştırmaları Kongresi bu yıl “Dirençli Kentler ve Toplum” başlığı altında, Alman Uluslararası İşbirliği Kurumu (GIZ) iş birliği ile 20-21-22 Kasım tarihlerinde TEPAV’da gerçekleştirildi.

Türkiye’nin dört bir yanından gelen araştırmacılar, kentlerin geleceğine dair önemli meseleleri tartışmak ve çözüm önerilerini paylaşmak üzere üç gün boyunca üç salonda paralel oturumlarda bildirilerini sundular. Kongre, dirençli kentler ve toplumların inşası, iklim krizi ve afet sonrası süreçler gibi pek çok kritik konuyu kapsamlı bir şekilde ele aldı.

Açılış oturumunda, kentlerin dirençliliğinin sağlanması için bilgiye dayalı karar alma süreçlerinin, kurumlar arası iş birliğinin ve toplumun bilinç düzeyinin artırılmasının önemi tartışıldı. Katılımcılar, iyi yönetişimin ancak doğru bilgi akışı ve stratejik planlama ile mümkün olabileceğini vurgularken kentlerde karşılaşılan sorunların çözümünde toplumsal farkındalık ve kolektif çabaların gerekliliği üzerinde durdular. Bu kapsamda, dayanıklılık inşa edilirken yalnızca fiziksel önlemler değil, aynı zamanda toplumsal dayanışma ve bilinçlendirme çalışmalarının da kritik rol oynadığı ifade edildi.

Açılış oturumlarında tartışılan bu önemli konular ışığında, kongrede belediyelerin ulusal ve uluslararası desteklere erişimi, afet sonrası mimari esneklik, iklim krizi ve dirençlilik, kentsel dönüşümün çeşitli yönleri, krizler karşısında kırılgan grupların hizmetlere erişim sorunları ve kentsel dayanıklılık gibi konular üzerine bildiriler sunuldu. Araştırmacılar, yerel konut tipolojilerinde afet sonrası yaşanan dinamikleri tartışarak kentsel dayanıklılığın nasıl sağlanabileceğini değerlendirdiler. Bu kapsamda, kentsel dayanıklılık için sosyal süreçlerin ve kolektif etkinliğin önemi de vurgulandı. İklim krizine ve afetlere karşı dirençliliği artırmak adına teknik ve toplumsal çözüm önerilerinin sunulduğu kongrede kentsel planlama ve yerel yönetimlerin rolü, sürdürülebilir ve dayanıklı kentlerin inşası için yapılması gerekenler üzerine tartışmalarla desteklendi.

[Haberin devamı için buraya tıklayın.](#)

TEPAV, Hindistan'daki Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri Forumu'na katıldı

TEPAV, 12-14 Kasım 2024 tarihlerinde Yeni Delhi'de düzenlenen "Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri Sekizinci Güney ve Güney-Batı Asya Alt Bölge Forumu"nda Türkiye'nin toplumsal cinsiyet eşitliği ve karbon düzenleme deneyimlerini uluslararası bir platformda sundu.

TEPAV, 12-14 Kasım 2024 tarihleri arasında Hindistan'ın Yeni Delhi kentinde düzenlenen "Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri Sekizinci Güney ve Güney-Batı Asya Alt Bölge Forumu"na katıldı. Etkinlik, Hindistan Hükümeti NITI Aayog ve ESCAP tarafından, BM Mukim Koordinatörü ve Hindistan Gelişmekte Olan Ülkeler Araştırma ve Bilgi Sistemi iş birliğiyle ortaklaşa düzenlendi. Forum, hükümetleri, sivil toplumu, özel sektörü, akademiye, alt-bölgesel ve uluslararası kurumları ortak bir alt-bölgesel platformda bir araya getirdi.

TEPAV Jeoekonomik Araştırmalar Merkezi Direktörü Feride İnan, toplumsal cinsiyet eşitliğine odaklanan Sürdürülebilir Kalkınma Hedefi 5'e ilişkin ilerlemeleri sundu. Oturuma Bhutan Kraliyet Hükümeti, Başbakanlık Ofisi ve Kabine Sekreterliği Kabine Sekreteri Kesang Deki başkanlık etmiştir. BM Kadın Birimi Hindistan Ülke Temsilcisi Susan Ferguson, İnan'ın sunumuna ilişkin yorumlarda bulunmuştur.

Ayrıca İnan, "İklim Değişikliği ve Karbon Düzenlemeleri - Güney ve Güney-Batı Asya için İleriye Doğru Yol" başlıklı oturumda Türkiye'nin SKDM (Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması) deneyimini sundu. Oturumun moderatörlüğünü Hindistan Endüstriyel Kalkınma Çalışmaları Enstitüsü Direktörü Dr. Nagesh Kumar yaptı.

[Haberin devamı için buraya tıklayın.](#)

Düşünce Kuruluşları Rio'da toplandı: TEPAV'dan sürdürülebilirlik ve ticaret vurgusu

G20 bünyesinde yer alan ve dünyanın önde gelen düşünce kuruluşlarının temsil edildiği T20 (Think20) grubunun Zirve toplantısı 11-12 Kasım tarihlerinde Rio de Janeiro kentinde yapıldı. Dünyayı Yeniden Düşünelim teması ile gerçekleştirilen etkinliğe Türkiye'den TEPAV uzmanları da katılarak hazırlanan ortak bildirme ve yol haritasının ortaya çıkmasına katkı sağladılar.

T20 (Think20) bu yıl Brezilya döneminde de dünyada önde gelen düşünce kuruluşlarının tüm yıl boyunca küresel sorunları ele aldığı etkinliklere sahne oldu. Bu kapsamda hazırlanan 375 Politika Notu yanı sıra hazırlanan T20 Bildirgesi politika yapımcıları ile paylaşıldı.

Küresel sorunların ele alındığı ve ortak çözüm yollarının tartışıldığı T20 sürecinde düşünce kuruluşları tarafından politika çevrelerine taahhütlerin yerine getirilmesi gereği hatırlatıldı. Küresel sorunlara ilişkin atılması gereken adımlar konusunda karşılıklı görüşmeler ve temaslar gerçekleştirildi.

Her yıl Başkanlık görevini üstlenen ülkenin öncelikli gördüğü alanlar ve daha önceki yıllarda başlayarak devam eden konular çerçevesinde şekillenen T20 gündemine ev sahibi Brezilya tarafından ortaya atılan üç temel öncelikli konu damga vurdu. Açlık, fakirlik ve eşitsizlik ile mücadele; Sürdürülebilirlik, iklim değişikliği ve adil bir enerji dönüşümü ve Küresel yönetim reformu olarak adlandırılan üç alanda atılması gereken adımlar konusunda T20 üyeleri tarafından hazırlanan çalışmalar ve öneriler T20 Brezilya içinde oluşturulan altı farklı Task Force (Görev Gücü) çerçevesinde ele alındı.

Söz konusu üç alandaki görev güçlerinin yanı sıra daha önceki yıllarda olduğu üzere uluslararası finans yapısının reformu, sürdürülebilir ve kapsayıcı bir ekonomik büyüme için ticaret ve yatırımlar, dijital dönüşüm ana temalarında belirlenen çalışmaların sonucunda şekillenen tavsiyelerin G20 Zirvesi öncesi başta G20 Finans ve Şerpa kanalları (hattı) olmak üzere ilgili çevrelerin dikkatine sunulurken G20 Bildirgesinde yer alabilmesi ve üye ülkeler tarafından ortak taahhütlere dönüştürülmesi amaçlanıyor.

[Haberin devamı için buraya tıklayın.](#)

Türk-Alman iş dünyası Gaziantep'te deprem bölgesine odaklandı

Gaziantep'te düzenlenen Türk-Alman Konferansı'nda, depremden etkilenen bölgelerde ekonomik faaliyetlerin yeniden canlandırılması için sürdürülebilir yatırımlar ve uluslararası iş birliği fırsatları değerlendirildi.

2023 yılında Türkiye'nin güneydoğusunda meydana gelen yıkıcı depremin ardından yeniden yapılandırma çalışmalarında uluslararası iş birliğinin kritik bir rol üstlendiği bir kez daha anlaşılırken bu çerçevede Alman ve Türk iş dünyası temsilcilerini bir araya getiren ikinci "Türk-Alman Konferansı" 20-21 Kasım 2024 tarihlerinde Gaziantep Ticaret Odası'nın (GTO) ev sahipliğinde gerçekleşti.

Konferans, deprem bölgesinde ekonomik faaliyetlerin yeniden başlatılması ve artırılmasına yönelik iş birliği imkanlarını değerlendirmeyi amaçladı. Uzun vadeli kalkınma stratejileri, sürdürülebilir yatırımlar ve iş birliği teşvikleri, etkinliğin temel tartışma konuları arasında yer aldı.

"Afetin ilk gününden itibaren yanımızda olan Almanya'ya müteşekkirimiz"

Gaziantep Valisi Kemal Çeber, konferansın açılışında yaptığı konuşmada, 6 Şubat 2023 depremlerinin dünya tarihinin en büyük afetlerinden biri olduğunu belirtti. Çeber, "Depremlerden sonra kaldırılan enkaz, Avrupa'nın birçok ülkesinin yüzölçümünden daha geniş bir alana yayıldı. Afetin ilk gününden itibaren yanımızda olan Almanya'ya müteşekkirimiz" dedi.

"İş birliğini daha da geliştirmeye kararlıyız"

Almanya'nın Ankara Büyükelçisi Sibylle Katharina Sorg ise Türkiye ile Almanya arasındaki köklü ilişkilere değinerek depremin hemen ardından Alman arama kurtarma ekipleri, ordu ve sivil toplum kuruluşlarının hızlıca harekete geçtiğini hatırlattı. Sorg, "Desteklerimiz sürüyor ve iş birliğini daha da geliştirmeye kararlıyız" ifadelerini kullandı.

[Haberin devamı için buraya tıklayın.](#)

“Bölgesel iş birliği mutlak bir zorunluluktur”

TEPAV Merkez Direktörü N. Murat Ersavcı, Belgrad Güvenlik Konferansı’nda yaptığı konuşmada, Güneydoğu Avrupa’daki insan güvenliğini artırmak için bölgesel iş birliğinin kritik rolüne dikkat çekti.

Üçüncü Belgrad Güvenlik Konferansı (BSC), 18-20 Kasım tarihleri arasında "İnsanlığın Savunmasında" sloganı altında gerçekleştirildi. Konferansta, bölgesel iş birliğinin güçlendirilmesi ve insan güvenliği üzerine çeşitli oturumlar yapıldı. Etkinlikte, farklı ülkelerden uzmanlar ve yöneticiler, bölgenin karşılaştığı tehditler ve bu tehditlere karşı alınması gereken önlemleri tartıştı.

Konferansın, "Güneydoğu Avrupa’da İnsan Güvenliğini Yeniden Değerlendirmek: Bölgesel İşbirliğinin Rolü" başlıklı oturumunda konuşan TEPAV Merkez Direktörü N. Murat Ersavcı, konuşmasında bölgesel iş birliğinin, Güneydoğu Avrupa’daki insan güvenliğini sağlamak için kritik bir öneme sahip olduğunu belirtti.

Bölgesel çözümler, bölgesel sorunlara yanıt olmalı

Konuşmasına RCC (Bölgesel İşbirliği Konseyi) gibi organizasyonlara teşekkür ederek başlayan Ersavcı, bu tür etkinliklerin bölgesel güvenlik meselelerine dair zamanında ve önemli bir tartışma sunduğunu ifade etti. Türkiye’nin bu bölge için uzun yıllardır savunduğu iş birliği yaklaşımını vurgulayan Ersavcı, "Sürekli barış ve refah için bölgesel iş birliğini teşvik etmek gerekiyor. Türkiye’nin ticaret anlaşmalarından kriz yönetim çerçevelerine kadar olan bölgesel ortaklık deneyimi, iş birliğinin istikrarı korumadaki ve organize suçlar, göç ve siber tehditler gibi sorunlarla mücadeledeki önemini pekiştirmektedir" dedi.

[Haberin devamı için buraya tıklayın.](#)

TEPAV, Hindistan'da Gerçekleştirilen "Sagarmanthan: Büyük Okyanuslar Diyalogu"na katıldı

TEPAV, 18-19 Kasım 2024 tarihlerinde Hindistan'ın Yeni Delhi kentinde düzenlenen "Sagarmanthan: Büyük Okyanuslar Diyalogu" etkinliğinin ilk oturumuna katıldı. Etkinlikte, denizcilik sektörü ve küresel ticaret altyapısının geleceği üzerine liderler, politika yapımcılar ve uzmanlar bir araya gelirken TEPAV'dan Feride İnan, "Yatırım Akışlarını Şekillendirmek: Küresel Güney için Okyanuslar Zorunluluğu" başlıklı oturumda panelist olarak yer aldı.

TEPAV, her yıl gerçekleştirilen 'Sagarmanthan: Büyük Okyanuslar Diyalogu'nun 18-19 Kasım 2024 tarihlerinde Hindistan'ın Yeni Delhi kentinde düzenlenen ilk oturumuna katıldı. Observer Araştırma Vakfı ve Hindistan Limanlar, Denizcilik ve Su Yolları Bakanlığı (MoPSW) tarafından ortaklaşa organize edilen etkinlikte, liderler ve politika yapımcılar, stratejik düşünürler, akademisyenler, hükümetler arası kuruluşlar, denizcilik politikası araştırma kurumları, medya, sivil toplum ve sektör paydaşları bir araya geldi.

Toplantının açılışı T. K. Ramachandran, Hindistan Limanlar, Denizcilik ve Su Yolları Bakanlığı Sekreteri; María Lorena Villaverde, Arjantin Rio Negro Eyaleti Ulusal Temsilcisi; Amzath Ahmed, Maldivler Balıkçılık ve Okyanus Kaynakları Devlet Bakanı; Shantanu Thakur, Hindistan Limanlar, Denizcilik ve Su Yolları Devlet Bakanı; Christos Stylianides, Yunanistan Denizcilik ve Insular Politika Bakanı; ve Sarbananda Sonowal, Hindistan Limanlar, Denizcilik ve Su Yolları Bakanı tarafından yapıldı.

[Haberin devamı için buraya tıklayın.](#)

Girişimci kadınların “2024 yıldızları” ödüllendirildi

TOBB, TOBB Kadın Girişimciler Kurulu ve TEPAV, Türkiye’nin başarılı girişimci kadınlarını belirledi. Kadın istihdamını en çok artıran şirket Focus Kontrol olurken en hızlı büyüyen kadın girişimci şirket DG Doğru Geri Kazanım firması seçildi. Ödülleri Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Göktaş ile TOBB Başkanı Hisarcıkıoğlu takdim etti.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), TOBB Kadın Girişimciler Kurulu (KGK) ve Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV) iş birliğinde gerçekleştirilen Türkiye’nin Girişimci Kadın Gücü Yarışması’nın ödülleri sahiplerini buldu. TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıkıoğlu’nun ev sahipliğindeki ödül törenine Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur Özdemir Göktaş da katıldı.

19 Kasım Dünya Kadın Girişimciler Günü’nde, ‘Kadın istihdamını en fazla artıran şirketler’ ve ‘Girişimci kadın gücü’ ana başlıkları altında verilen ödüllere, bu yıl Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Kadın Girişimciler Ödülleri de eklendi.

Yapılan değerlendirmeler sonucunda kadın istihdamını en çok artıran şirket Focus Kontrol olurken en çevre dostu RVM Systems Makine, en çok dijitalleşen G Teknoloji Bilişim, ihracatını en çok artıran kadın girişimci şirketi Ak Celep Pamuk Gıda Tarım Ürünleri, ihracatını en hızlı artıran kadın girişimci şirketi Bade Kumaş Tekstil Konfeksiyon, en hızlı büyüyen kadın girişimci şirketi DG Doğru Geri Kazanım oldu. Kıbrıs Türk Ticaret Odası Ödülleri ise Mercado Gıda Group, BMP Trade, Cherry Red Adversiting ile Nejat Group firmaları kazandı.

[Haberin devamı için buraya tıklayın.](#)

Yargı sistemi ve cezasızlık algısı: Türkiye’de hukuk reformunun zorunluluğu

TEPAV’da düzenlenen “Sorumsuzluk, Cezasızlık ve Refaha Etkisi” toplantıda, Türkiye'deki adalet sistemi ele alındı. Cezasızlık algısının toplumda yarattığı güven kaybına ve yargı süreçlerindeki aksamalara dikkat çekilen toplantıda, toplumsal çözülmenin engellenmesi için hukukun üstünlüğü odaklı kapsamlı reformların gerekli olduğu belirtildi.

6 Kasım 2024 tarihinde TEPAV’da düzenlenen “Sorumsuzluk, Cezasızlık ve Refaha Etkisi” başlıklı toplantı akademisyen, siyasi parti temsilcileri ve konu uzmanlarının katılımıyla gerçekleştirildi.

Moderatörlüğünü TEPAV Hukuk Çalışmaları Direktörü Prof. Dr. Levent Gönenç’in yaptığı toplantıda, İstanbul Bilgi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza ve Ceza Muhakemesi Ana Bilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Adem Sözüer ve Daha İyi Yargı Derneği Başkanı Av. Mehmet Gün’ün katkılarıyla, Türkiye'deki adalet sistemine yönelik eleştiriler detaylı bir şekilde ele alındı.

Sözüer, cezasızlık algısı, cezaevlerindeki doluluk ve veri şeffaflığı eksikliğine vurgu yaparak cezasızlığın bilimsel olarak incelenmesi gerektiğini ancak veri paylaşımı sorunları nedeniyle bunun zorlaştığını belirtti. Ayrıca, COVID-19 döneminde hukukun askıya alınması ve COVID izni olarak uygulamaya konan affın belirli kesimlere uygulanması gibi durumların adalet algısını zayıflattığını ifade etti.

Gün ise hukukun üstünlüğünün refah için temel olduğunu belirtip, yargılama süreçlerinin uzunluğunu, mahkemelerdeki iş yükünü ve devletin bazı kurumlarının hukukun dışında hareket etme eğiliminde olmasını eleştirdi. Yargı reformunun, kurumsallaşma ve ekonomik büyüme için kritik olduğunu vurgulayan Gün, bağımsızlık ve hesap verebilirlik için yapısal reformlar yapılması gerektiğini ve yargı süreçlerinin hızlandırılması adına uzman mahkemelerin kurulmasının önemine değindi.

[Haberin devamı için buraya tıklayın.](#)

Ekim ayı bütçe sonuçları: Son virajda 2024 yılı maliye politikasına yönelik bazı soru işaretleri

Değerlendirme Notu / H. Hakan Yılmaz

I. Bütçe Dengesi

Ekim sonu itibarıyla MYB açığı %107 oranında artarak 1,26 trilyon TL seviyesinde gerçekleşmiştir. Özellikle vergi gelirlerindeki artış hızının (%70,4) faiz dışı giderlerdeki artış hızının (%77,3) altında kalması, faiz harcamalarındaki artışla (%95,1) birlikte bütçe açığını %100'ü aşan seviyede yukarıya çekmiştir.

Ekim ayında özellikle ekonomide toplam talebin daralmasının da etkisiyle dolaylı vergi tahsilatındaki aylık artış oranının %46,1'ler seviyesine düşmesi, vergi gelirleri tahsilatındaki performansı yavaşlatmıştır (vergilerde artış oranı ekim ayında %57'ler seviyesine düşmüştür). Harcamalar ise son üç aydaki artış eğilimini devam ettirerek %67,9 seviyesinde artış göstermiştir.

Ekim sonu itibarıyla Hazine nakit dengesi ile bütçe dengesi, harcamalardan kaynaklı olmak üzere belirgin bir şekilde farklılaşmaya devam etmiştir. Ağırlıklı deprem kaynaklı olmak üzere bu dönemde faiz dışı açığın %824, nakit açığının ise %225'ler seviyesine çıktığını görmekteyiz.

[Yazının devamı için buraya tıklayın.](#)

G20 Zirvesi Brezilya'da tamamlandı: Liderler bildirgesinden ne sonuç çıkarmalıyız?

Değerlendirme Notu / M. Sait Akman

2024 yılında Brezilya dönem başkanlığında devam eden G20 süreci Liderler Zirvesi ile tamamlandı. G20 Rio de Janeiro Liderler Bildirgesi, küresel sorunların ele alındığı ve atılacak adımlara ilişkin taahhütlerin yer aldığı bir metin olarak ortaya çıkmış oldu. Ne var ki, başta enflasyonist ortam olmak üzere küresel ekonomik sorunlar, iklim değişikliği, dünyanın birçok yerinde hâkim olan savaş ortamı ve jeopolitik gerilimlerin arttığı bir dönemde ortaya konulan bu taahhütlerin kısa sürede somut eylemlere dönüşmesi ve sorunlara çözüm getirmesini beklemek iyimserlik olacaktır.

2008 yılında tüm dünyayı etkileyen küresel finansal krizin olumsuz etkilerini ortadan kaldırmak ve ekonomileri daha sıkı, istikrarlı ve krizlere dayanıklı hale getirmek için küresel bir umut olarak doğan G20 süreci, dünyanın başat ekonomileri arasında kriz sonrası sağlanan politika eşgüdümü ile bir anlamda önemli bir umut oluşturmuştu. G20'nin bu başarısı, sonraki yıllarda ortaya çıkan ekonomik ve diğer sorunların yanı sıra krizlerin önlenmesinde de önemli bir küresel yönetim aracı olarak görülmesine yol açmıştı. Nitekim COVID-19 salgını, giderek daha büyük bir tehdit olarak algılanan iklim değişikliği, son yıllarda artan ticarette korumacılık uygulamaları ve yapay zekâ gibi teknolojik gelişmelerin toplumsal ve ekonomik etkilerinin nasıl düzenlenmesi gerektiğine dair kaygılar, G20'nin bir çözüm arayışı forumu olarak görülmesine neden oldu.

[Yazının devamı için buraya tıklayın.](#)

İkinci Trump döneminin Avrupa Birliği üzerindeki olası etkileri

Değerlendirme Notu / Nilgün Arısan Eralp

Avrupa Birliği (AB) uzunca bir süredir Amerika Birleşik Devletleri'nde (ABD) Donald Trump'ın tekrar başkan seçilmesinin kıta üzerindeki olumsuz etkilerinden endişe ediyor ve buna hazırlıklı olmak için çeşitli tartışmalara sahne oluyordu. Ancak son günlerde Avrupa'dan gelen tepkilere bakıldığında ikinci Trump dönemine somut planlar yapılarak hazırlandığı pek söylenemez. Üstelik bu sefer ABD Senatosunda ve Temsilciler Meclisinde de çok büyük olasılıkla Cumhuriyetçiler çoğunlukta olacağı ve tüm bürokrasiye de hakim olacağı için Trump, ilk dönemine kıyasla çok daha güçlü olacaktır.

AB'nin ilk Trump dönemine göre şu andaki dezavantajı ekonomik ve siyasi açıdan daha zayıf olması ve uluslararası konjonktürün tam anlamıyla kaos olarak nitelendirilecek bir durumda bulunmasıdır. AB'de büyüme oranları düşmekte, aşırı sağ yükselişe geçmekte, AB'nin en güçlü ülkesi olan Almanya ekonomik ve siyasi sorunlarla boğuşmakta ve Macaristan gibi ülkelerde giderek demokrasi ve hukukun üstünlüğü ilkesinden uzaklaşmaktadır. Üstelik AB ilk Trump döneminde olduğu gibi Angela Merkel'in kimliğinde şekillenen ve "özgür dünya"yı temsil eden güçlü bir liderden de yoksundur.

Yeni Trump döneminin şu andaki en belirgin özelliği, yarattığı belirsizliktir. Bu belirsizliğe karşın bu dönemin Avrupa üzerindeki en belirgin etkilerinin Avrupa güvenliği, ekonomi ve ticaret, iklim ve hukukun üstünlüğü alanında olacağı söylenebilir.

[Yazının devamı için buraya tıklayın](#)

İklim değışikliğı, su kaynaklarının kullanımı ve kentleşme pratikleri üzerine düşünceler

Politika Notu / A. Burak Büyükcivelek

Macar düşünür Karl Polanyi'nin ünlü kitabı Büyük Dönüşüm, sanayi devriminin dönüştürücü etkisini anlatan önemli bir eserdir. Yazar, kitabına "19. yy. uygarlığı çöktü" diyerek başlar. Gerçekten de sanayi devriminin etkisiyle insanlık için bir dönem kapanmış, yeni bir dönem başlamıştır. Tüm dünya toplumsal, ekonomik, kültürel ve mekânsal bir dönüşüme, değışime işaret eden baş döndürücü bir dönemden geçmiştir.

Günümüz toplumları da köklü bir değışimin eşiğinde. Bu dönüşümü tetikleyen iki etken var. Bunlardan biri teknolojik gelişmeler. Gelişen ve yaygınlaşan bilgi-iletişim teknolojileri, internet kapsamındaki gelişim ve internetin yaygınlaşması, nesnelerin interneti ve otonom kullanım teknolojileri bu teknolojik dönüşümün yansımaları. Ancak, çok daha önemli bir dönüşüm dinamiğı olan iklim değışikliğı de dikkate alınmalıdır. İklim değışikliğı, uzun erimli sıcaklık değışiklikleri ve iklim örüntülerindeki değışime işaret etmektedir. Tüm bunların temelinde insan etkinlikleri yer almaktadır. Küresel ısınma, uç iklim etkinlikleri, deniz suyu seviyesindeki yükseliş ve tüm bunların, içinde insanın da yaşadığı ekosistem ve biyoçeşitliliğe etkisi iklim değışikliğıne ilişkin en çok tartışılan konulardır. Bu gelişmeler insanlığın, sanayi devriminden sonra yeni bir dönüşüme gebe olduğuna işaret etmektedir.

[Yazının devamı için buraya tıklayın](#)

Bir asgari ücret hikayesi: Endeksleyelim ama neye?

Değerlendirme Notu / H. Ekrem Cünedioğlu

Malumunuz, asgari ücret tespit dönemi yaklaştı ve asgari ücretin düzeyi ya da artış oranı üzerine fikir beyan edenlerin sayısı da artmaya başladı. Merkez Bankası ısrarla asgari ücrette bir karar ya da tavsiye mercii olmadığını belirtse de son enflasyon raporu toplantısında da ileriye dönük endekslemeye geçmeliyiz söylemini yineledi. Bu açıklamadan enflasyon beklentilerine mi yoksa Banka'nın resmi tahminine mi işaret edildiği tam anlaşılmıyor ancak söylemin özeti şu: Gelecek ay yapılacak görüşmelerde Kasım 2024 enflasyon verisi etrafında değil de 2025 yıl sonu enflasyonu beklentisi ya da tahmini etrafında gerçekleşmeli pazarlıklar.

Diğer taraftan, asgari ücreti belirleyen sosyal taraflar arasında yer almasalar da her sene muhalefet partileri de bir asgari ücret düzeyi öneriyor. Bu yıl ilk öneri net asgari ücret için 30.000 TL ile CHP'den geldi. Sayın Özel'in açıklamasından asgari ücretli için bir harcama sepeti varsaydıklarını, bu sepetin maliyetinin yıllık artışını yüzde 76 olarak hesapladıklarını ve bu nedenle asgari ücretin 30.000 TL'ye çıkarılması gerektiğini savunduklarını anlıyoruz. Bu açıklamadan bir gün sonra BBP, İYİ Parti, DEM Parti, Gelecek Partisi, YRP ve HÜDA PAR 25.000 TL ile 35.000 TL arasında net asgari ücret talepleri açıkladılar. Bu açıklamalarda 17.002 TL olan mevcut asgari ücretin yıl içinde alım gücünün ciddi şekilde azaldığı ve öncelikle bu kaybın telafi edilmesi argümanı öne çıkıyordu. Öne çıkan üç yaklaşımdan hangisinin doğru olduğunu tartışmak ne kadar gerekli bilmiyorum ama böyle bir tartışmaya girilecekse bir referans noktasına ya da rehber ihtiyacı olduğuna eminim. En ideal rehberin de Türkiye'nin bir kısmını onayladığı Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) sözleşmeleri olduğunu düşünüyorum.

[Yazının devamı için buraya tıklayın](#)

Elektronik seçim sistemi: Türkiye için bir değerlendirme

Değerlendirme Notu / Dr. Zafer Bozyer

Son birkaç on yıldır teknolojiye yaşanan hızlı gelişim yaşamlarımızı radikal bir biçimde değiştirmektedir. Demokratik seçimler de bu değişimden payını almış ve Elektronik Seçim Sistemleri (ESS), 1990'lı yıllardan itibaren ülkelerin gündemlerinde zaman zaman kendine yer edinmiştir ve bazı ülkeler tarafından seçim süreçlerine entegre edilmiştir. Ancak, 30 yıla yakın bir süredir bu sistemlerin kullanıldığı ABD, Brezilya, Hindistan gibi ülkelerde dahi elektronik oylama sistemlerine tam olarak güvenilmemektedir. Son günlerde siyasetçiler ve bürokratlar tarafından yapılan açıklamalar ESS'lerini tekrar Türkiye'nin gündemine getirmiştir. Basında ve sosyal medyada yer alan haberler sonrasında Yüksek Seçim Kurulu (YSK) tarafından yapılan açıklamada "yurt dışında bulunan vatandaşlarımızın elektronik ortamda oy kullanabilmeleri durumu haricinde, yurt içinde gerçekleşen hiçbir seçim türü için yasal bir düzenleme bulunmamaktadır. Yüksek Seçim Kurulu tarafından yurt içinde gerçekleştirilen seçimlere yönelik elektronik oy verme yöntemleri ile ilgili mevcut bir çalışma da söz konusu değildir." denilmiştir. Yaklaşık 1,5 yıl kadar önce ise ulusal basında YSK Başkanı Ahmet Yener'in Türkiye'nin elektronik seçime geçmesinin şart olduğu ve sistemin ilk etapta yurt dışı seçmen üzerinde denenebileceği ifadesine yer verilmiştir. Ayrıca geçtiğimiz şubat ayında ESS'ne geçilebilmesi için YSK uzmanlarının da yer aldığı Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi bünyesinde oluşturulan çalışma gruplarının teknik çalışmalara başladığı yazılmış ve çalışma grupları hakkında bilgi paylaşılmıştır. ESS'leri, teknolojinin bugün geldiği nokta dikkate alındığında demokratik seçimlerin daha güvenli ve verimli yürütülebilmesi için imkanlar sunmaktadır. Ancak, küresel ölçekte bu sistemlere olan güven sorunları henüz tam olarak çözülemediğinden birçok ülke kâğıt oy pusulalarını kullanmaya devam etmektedir. Ülkemizde seçimlerin elektronik olarak gerçekleştirilmesi halinde ortaya çıkabilecek problemler düşünüldüğünde, geliştirilecek bir elektronik oylama sisteminin güvenilirliği, oy mahremiyetini sağlaması ve kullanıcı dostu olması açısından tüm paydaşların katılımı ile derinlemesine tartışılması zaruridir. Bu bağlamda, farklı ülkelerde kullanılan mevcut ESS'nde karşılaşılan güvenlik açıkları ve karşılaşılan sorunlar incelenerek olası risklerinin nasıl minimize edilebileceği, toplumun sisteme olan güveninin nasıl sağlanacağı gibi kritik konuların ele alınması sistemin kabul görmesi için büyük önem arz etmektedir.

[Yazının devamı için buraya tıklayın](#)

Eurofighter jetleri kapsamlı bir savunma iş birliğinin habercisi mi?

Değerlendirme Notu / Nilgün Arısan Eralp

Bir süredir Türkiye-Avrupa Birliği (AB) ilişkileri kapsamında -katılım sürecinin yeniden canlanması bir başka bahara kalmış gözüktüğünden- iş birliği unsuru ön plana çıkıyor. Her ne kadar tek somut iş birliği göç alanında gözlemlense bile, taraflar arasında uzunca bir süredir gerilen ilişkilerin hangi alanlarda iş birliği yapılarak iyileştirilebileceği konusu da farklı platformlarda tartışılıyor.

Bu kapsamda, Rusya'nın Ukrayna'yı işgali ertesinde, dile getirilmeye başlanan savunma iş birliği, Amerika Birleşik Devletleri'ndeki (ABD) seçim sonuçlarına göre Donald Trump'ın başkanlığı kesinleştikten ve Trump ABD'nin NATO'ya ve Avrupa savunmasına katkısını azaltacağını bir kez daha vurguladıktan sonra tekrar gündeme geldi. Trump artık ABD'nin AB savunmasına katkıda bulunmanın ekonomik yükünü kaldıramayacağına ilişkin demeçler verdikçe AB de olabildiğince ABD'den bağımsız bir savunma sistemi kurma çabalarını hızlandırdı. Bu yaklaşım, uzun zamandır Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron tarafından savunulan stratejik özerklik kavramıyla gündeme getirilse de AB'nin bu alanda kayda değer bir ilerleme kaydettiğini söylemek zor.

[Yazının devamı için buraya tıklayın](#)

Ekim ayında gıda enflasyonu %2,06: En yüksek artış biber ve kabakta

TEPAV Gıda Fiyat Endeksi verilerine göre, Ekim ayında gıda enflasyonu %2,06 oranında arttı. Yıllık artış %45,67 olurken yılbaşından itibaren artış da %32,14 oldu. Taze meyve ve sebze kategorisinde limon, kıvırcık ve patatesten fiyatlar düşerken çarliston biber, sivri biber ve kabak fiyatlarında yüksek artışlar yaşandı. Yıllık gıda enflasyonu ise %45,67 olarak kaydedildi.

TEPAV Gıda Fiyat Endeksi Ekim 2024 verileri açıklandı. Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV) tarafından açıklanan Gıda Fiyat Endeksi (TEGE) verilerine göre, 1-31 Ekim 2024 döneminde aylık gıda enflasyon oranı %2,06 olarak hesaplandı. Ekim ayında taze meyve ve sebze kategorisinde fiyatı en çok düşen ürünler limon, kıvırcık ve patates olurken çarliston biber, sivri biber ve kabak fiyatlarında yüksek artışlar gözlemlendi. Taze meyve ve sebze kategorisi dışındaki ürünlerde ise en fazla fiyat artışı kakaolu toz içecekler, gofret ve reçelde gözlemlenirken baklava, yer fıstığı ve bebek sütünde de fiyat düşüşleri tespit edildi.

1-31 Ekim 2024 dönemi için 1 Kasım 2024 tarihi itibarıyla diğer kuruluşlar tarafından hesaplanan gıda enflasyonu Türk-İş mutfak enflasyonu ile %2,62, İTO Geçinme Endeksi (ÜGE) ile ise %3,4'tür. TÜİK, CEFIS ve ENAG tarafından henüz veri açıklanmadı.

[Bültenin devamı için buraya tıklayın.](#)

“Maliye politikası enflasyonla mücadele politikasına yeterince destek sağlamıyor”

TEPAV Bütçe İzleme Bülteni'nin dördüncü sayısında, 2024 yılı için maliye politikasının enflasyonla mücadeleye yeterli destek sağlamadığı ifade edilerek bütçe açığının yıl sonunda 2,3 trilyon TL seviyelerine ulaşacağı öngörüldü.

TEPAV Bütçe İzleme Bülteni'nin dördüncü sayısı yayımlandı. 2024 yılının ilk dokuz ayındaki veriler esas alınarak yapılan değerlendirmede MYB açığının 2023 yılının aynı dönemine göre yüzde 109,5 oranında artış gösterdiğine dikkat çekilirken aynı dönemde faiz dışı açığın da neredeyse 3 kat arttığına vurgu yapıldı.

Bültende geçtiğimiz aylarda açıklanan “Kamuda Tasarruf ve Verimlilik Paketi”ne rağmen 2024 yılı harcamalarının nominal olarak bütçede yer alan rakamların üzerinde gerçekleşeceği öngörüldü. Ayrıca, vergi paketi ile elde edilen ilave gelir ve beklenenden yüksek gerçekleşen enflasyonun etkisiyle vergi gelirleri bir miktar artmış olsa da yıl sonunda bütçe açığının sadece 300 milyar TL civarında azalarak 2,3 trilyon TL (GSYH'ye oran olarak yüzde 5,3) seviyesinde gerçekleşmesinin beklendiği ifade edildi.

Bu bağlamda maliye politikasının enflasyonla mücadele politikasına yeterince destek sağlamadığı tespitine yer verildi.

[Bültenin devamı için buraya tıklayın.](#)

“Resmi enflasyon tahminlerinin sık değişmesi, para politikasının itibarını zedeliyor”

TEPAV tarafından hazırlanan Kasım 2024 Para Politikası Değerlendirme Notu’nda, resmi enflasyon tahminlerinin sık değiştirilmesinin beklentilerin iyileştirilmesinin önüne geçtiği ve para politikasının itibarını zedelediği belirtilerek “Merkez Bankasının, bekleyişlerin kontrol altına alınabilmesi amacıyla ekonomik aktörlerin tamamıyla güçlü ve etkin iletişim halinde olması gerekiyor. Bu çerçevede Bankanın, yıllık enflasyon

hedeflerini hükümetle birlikte açıklaması önemli bir ilk adım olabilir” denildi.

TEPAV Makroekonomi Çalışma Grubu’nun hazırladığı Para Politikası Değerlendirme Notu’nun on beşincisi yayımlandı. Notta, Türkiye’nin para politikası ve ekonomik durumu hakkında önemli analiz ve değerlendirmeler yer alıyor.

Enflasyon G20 Ülkelerine göre yüksek seviyede

Türkiye’nin Ekim 2024’te aylık tüketici enflasyonu yüzde 2,88 olarak gerçekleşti. Bu oran, G20 ülkeleriyle karşılaştırıldığında yüksek bir seviyede olsa da, risk priminin 254 baz puan civarında seyretmesi, iyileşme sinyalleri olarak değerlendirildi. Ancak, bu primin daha düşük seviyelere çekilmesi gerektiği vurgulandı.

Enflasyonun azalması bekleniyor, ancak riskler devam ediyor

Makroekonomik istikrar hedefli programın sürdürülmesi halinde enflasyonun düşüş eğiliminde olması beklenildiği ancak, kredi piyasasındaki kısıtlamalar, yüksek bütçe açığı, kamunun belirlediği mal ve hizmet fiyatlarındaki artışlar ve rasyonel ekonomik dönüşümün sınırlı desteği gibi risklerin bu süreci zorlaştırdığı kaydedildi.

Kredi piyasasındaki kısıtlamalar ekonomiyi olumsuz etkiliyor

Kredi piyasasındaki makro ihtiyati kısıtlamaların, kredi faizlerini enflasyonla mücadele açısından gereğinden yüksek tuttuğu ifade edildi. Ayrıca, dolar bazlı kredi arzına yönelik önlemlerin finansal istikrar açısından yakından izlenmesi gerektiği vurgulandı.

[Bültenin devamı için buraya tıklayın.](#)

Perakende güveni negatif seyrini koruyor

TEPAV Perakende Güven Endeksi (TEPE), ekim ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre 5,5 puanlık, bir önceki aya göre ise 2,0 puanlık artışla -11,5 puan değerini aldı. Ekim ayında da negatif seyrini koruyan perakende güveni, en fazla Kuzeydoğu Anadolu'da arttı. Ege ve Akdeniz bölgelerindeki artış ortalamanın altında kaldı.

TEPAV Perakende Güven Endeksi'nin (TEPE) 178. sayısı yayımlandı. Buna göre TEPE, ekim ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre 5,5 puanlık, bir önceki aya göre ise 2,0 puanlık artışla -11,5 puan değerini aldı ve perakende güveni ekim ayında da negatif seyrini korudu.

TEPE değerinin yıllık değişiminde gelecek 3 aya ilişkin satış beklentisine yönelik değerlendirmelerdeki iyileşme etkili oldu. Diğer taraftan, mevcut stok düzeyinin normalin altında olduğu yönündeki 1,6 puanlık değişim endekse olumlu yansıdı.

Geleceğe yönelik satış beklentisi arttı

Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerinin denge değeri Ekim 2024'te -1,8 puan oldu. Buna göre önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentileri, bir önceki aya göre 10,9 puan, bir önceki yılın aynı ayına göre 17,9 puan arttı.

İşlerin durumuna ilişkin değerlendirmeler kötümser

İşlerin (geçen yılın aynı dönemine göre) durumuna yönelik değerlendirmeler, Ekim 2024'te -30,5 puan değerini alarak Eylül 2024'e göre 1,8 puan artarken Ekim 2023'e göre 8,9 puan azaldı.

[Bültenin devamı için buraya tıklayın.](#)

Ekonomide asgari ücret sarmalı

Burcu Aydın

[Buraya Tıklayın](#)

Trump 2.0: Ekonomi politikaları ve etkileri

Burcu Aydın

[Buraya Tıklayın](#)

Konut satışlarından faiz politikasına

Burcu Aydın

[Buraya Tıklayın](#)

Aralıkta faiz düşecek mi?

Burcu Aydın

[Buraya Tıklayın](#)

Ekonomik büyüme ve para politikası

Burcu Aydın

[Buraya Tıklayın](#)

Asgari ücret

Fatih Özatay

[Buraya Tıklayın](#)

Enflasyonla mücadelede yapılan hatalar

Fatih Özatay

[Buraya Tıklayın](#)

Trump ve Türkiye ekonomisi

Fatih Özatay

[Buraya Tıklayın](#)

Verimlilik yazıları (7)

Fatih Özatay

[Buraya Tıklayın](#)

Cari dengenin fazla vermesi

Fatih Özatay

[Buraya Tıklayın](#)

O zaman 'var'lar, şimdi ise 'yok'lar çok

Fatih Özatay

[Buraya Tıklayın](#)

Tahmini yükseltmek işin kolayı

Fatih Özatay

[Buraya Tıklayın](#)

Ekonomi dördüncü çeyrekte toparlanıyor mu?

Fatih Özatay

[Buraya Tıklayın](#)

Belediyelerin önünü tıkmak bir tarafa onları teşvik etmek gerekiyor

Güven Sak

[Buraya Tıklayın](#)

İhmal edilmiş yerlerin mutsuz ahalisi yine Trump dedi

Güven Sak

[Buraya Tıklayın](#)

Hem öyle hem de böyle olmaz

Güven Sak

[Buraya Tıklayın](#)

IMF programı mı uyguluyoruz?

M. Coşkun Cangöz

[Buraya Tıklayın](#)

Hazine borç yönetimindeki önemli eksiklik...

M. Coşkun Cangöz

[Buraya Tıklayın](#)

Hazinenin 2002 sevdası

M. Coşkun Cangöz

[Buraya Tıklayın](#)